

Dosarul nr. 2ra-1643/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (jud: S.Dimitriu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: I.Secieru, A.Danilov, Iu.Cimpoi)

## Î N C H E I E R E

26 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ  
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul  
judecătorii

Valeriu Doagă  
Dumitru Mardari  
Tamara Chișca-Doneva

examinând admisibilitatea recursului declarat de Întreprinderea de Stat  
Compania Aeriană „Air Moldova”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Valentina Rotaru  
împotriva Întreprinderii de Stat Compania Aeriană „Air Moldova”, intervenient  
accesoriu Agenția pentru Protecția Consumatorilor cu privire la încasarea  
compensației, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de  
judecată,

împotriva deciziei din 20 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a  
respins apelul declarat de Întreprinderea de Stat Compania Aeriană „Air Moldova”  
și s-a menținut hotărârea din 7 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul  
Central, prin care s-a admis parțial acțiunea,

### c o n s t a t ă :

La 3 aprilie 2017, Valentina Rotaru a depus cerere de chemare în judecată  
împotriva ÎS Compania Aeriană „Air Moldova”, intervenient accesoriu Agenția  
pentru Protecția Consumatorilor cu privire la încasarea compensației, repararea  
prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanta a indicat că la 3  
februarie 2017 a procurat de la compania aeriană un bilet de avion, nr.  
5722403117796, ruta Chișinău - București, tur-retur, cu data plecării la 3 februarie  
2017, zborul nr. 9U 859 și data întoarcerii la 5 februarie 2017, zborul nr. 9U 860.

Reclamanta a susținut că la întoarcere, după îmbarcarea în aeronavă, au fost  
anunțați că aeronava nu va decola spre destinație și li s-a solicitat să se adreseze la  
ghișeul „Air Moldova” din aeroportul Otopeni pentru a primi informațiile și  
instrucțiunile de rigoare, la care nu au primit nicio explicație de ce aeronava nu a  
decolat spre destinație, în condițiile în care compania „Tarom” a zburat în același  
interval de timp spre aeroportul Chișinău și nu au primit nicio explicație referitor la  
zbor, motiv pentru care a fost nevoită, de rând cu alți pasageri, să caute un alt  
mijloc de transport pentru a ajunge la Chișinău, iar deoarece avea deja stabilite

ședințe de lucru pentru 6 februarie 2017, dimineața a luat ultimul autocar de pe ruta București - Chișinău și s-a deplasat spre Chișinău.

Reclamanta a considerat că pârâtul, prin acțiunile sale a încălcat drepturile consumatorului la servicii și nu a oferit pasagerilor nicio informație referitor la motivul din care aeronava nu a decolat spre destinație, precum și garanțiile prevăzute de reglementările în vigoare, cum ar fi oferirea posibilităților de transport alternative, cazare hotelieră, etc., deși în baza pct. 38 din Regulamentul privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 836 din 8 noiembrie 2012, pârâtul era obligat să prezinte fiecărui pasager o comunicare scrisă în care să fie precizate normele de compensare și asistență în conformitate cu dispozițiile acestui Regulament, iar conform pct. 13 pasagerilor trebuia să li se ofere explicații privind posibilitățile de transport alternative.

Valentina Rotaru a menționat că pct. 12 lit. a) din Regulamentul enunțat, stabilește că în cazul anulării unui zbor, pasagerilor trebuie să li se ofere asistență de către operatorul aerian în conformitate cu capitolul VI din prezentul Regulament, unde în pct. 22 lit. a) este expres prevăzută obligația operatorului aerian de rambursare, în termen de 7 zile, în conformitate cu procedurile prevăzute la pct. 20 din Regulament, a costului biletului, la prețul de achiziție pentru partea sau părțile de călătorie neefectuate, iar la pct. 12 lit. c) din același Regulament este prevăzut expres că pasagerul trebuie să primească o compensație din partea operatorului aerian, în conformitate cu capitolul V din Regulamentul indicat care, în pct. 18 lit. a) este stabilită în euro pentru zborurile de 1500 kilometri sau mai puțin.

A specificat că potrivit pct. 14 al Regulamentului, operatorul aerian nu este obligat să plătească compensații în conformitate cu cap. V din prezentul Regulament, în cazul în care poate face dovada că anularea este cauzată de împrejurării excepționale care nu au putut fi evitate în pofida adoptării tuturor măsurilor posibile. În temeiul normei invocate, reclamanta a afirmat că pârâtul nu a făcut dovada că anularea cursei neefectuate, București - Chișinău a fost cauzată de împrejurării excepționale, prezentând în acest sens probe pertinente, iar împrejurările excepționale, condițiile climaterice, invocate de pârât a fi aplicate în egală măsură pentru toți operatorii aeriene ce operau curse în condiții similare de pe același aeroport, și nu abuziv doar de pârât.

Reclamanta a relatat că la 10 februarie 2017 s-a adresat pârâtului cu plângere, solicitând plata compensațiilor prevăzute de Regulamentul privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, precum și plata unei daune morale pentru neexecutarea serviciilor și neacordarea asistenței corespunzătoare, însă i-a fost rambursat doar costul biletului pentru partea de călătorie neefectuată, cursa București - Chișinău, iar celelalte compensații stabilite de Regulament i-au fost refuzate.

Valentina Rotaru a solicitat, încasarea de la ÎS Compania Aeriană „Air Moldova” a compensației în valoare de 250 de euro, plătită în lei la cursul BNM în ziua plății, compensarea daunelor morale în mărime de 250 de euro pentru neexecutarea serviciilor și neacordarea asistenței corespunzătoare, precum și lipsa

de respect față de pasager, plătită în lei la cursul BNM în ziua plății, și compensarea cheltuielilor de judecată conform documentelor justificative prezentate.

Prin hotărârea din 7 decembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Central, acțiunea depusă de Valentina Rotaru a fost admisă parțial. S-a încasat de la ÎS Compania Aeriană „Air Moldova” în beneficiul Valentinei Rotaru suma de 250 de euro, cu titlu de compensație legală de întârziere, în lei la cursul BNM din data executării hotărârii, suma de 1 000 de lei cu titlu de compensație a prejudiciului moral și suma de 3 000 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată, în rest pretențiile reclamantei fiind respinse, cu încasarea din contul pârâtului în beneficiul statului a taxei de stat în mărime de 370 de lei.

La 1 ianuarie 2018, și ulterior la 27 februarie 2018, ÎS Compania Aeriană „Air Moldova” a contestat cu apel hotărârea din 7 decembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Central.

Prin decizia din 20 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de ÎS Compania Aeriană „Air Moldova” și s-a menținut hotărârea din 7 decembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut prevederile Convenției pentru unificarea anumitor norme referitoare la transportul aerian internațional, încheiată la Montreal la 28 mai 1999, prevederile capitolului IV și V ale Regulamentului privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 836 din 8 noiembrie 2012, art. 606 alin. (1)-(4), 980 alin. (1), 986 alin. (1), 988 alin. (1) ale Codului civil, art. 9 alin. (1) lit. a) al Legii cu privire la transporturi, art. 10 lit. d), j), 20 alin. (1), (4), (5) al Legii privind protecția consumatorilor.

În aceeași ordine de idei, Curtea de Apel Chișinău a conchis că ÎS Compania Aeriană „Air Moldova” și Valentina Rotaru s-au aflat în perioada indicată în raport juridic ce rezidă din contractul de transport de pasageri, astfel încât executarea obligațiilor ambilor urma a fi realizat în conformitate cu normele ce reglementează acest aspect. Astfel că, reiese că Valentina Rotaru și-a executat obligațiunile ce reies dintr-un contract de transport de pasageri și a achitat valoarea biletului procurat, iar compania aeriană nu și-a executat integral obligațiunile și nu a asigurat efectuarea transportului aerian la data și ora stabilită.

Astfel, Colegiul a respins argumentele ÎS Compania Aeriană „Air Moldova” cu referire la faptul că transportarea aeriană a Valentinei Rotaru nu a fost posibil de realizat din cauza condițiilor meteo nefavorabile în aeroportul din mun. Chișinău, deoarece acest fapt poate constitui temei de exonerare a apelantului de răspundere doar în cazul în care acestea au constituit o forță majoră, confirmată prin intermediul unui certificat eliberat de Camera de Comerț și Industrie conform Regulamentului privind eliberarea certificatului ce atestă evenimentul de forță majoră, aprobat prin decizia Camerei nr. 16/4 din 21 decembrie 2004, ce nu a fost prezentat instanței în cazul dat. Or, în contextul indicat instanța de judecată nu este îndreptățită să determine de sine stătător dacă condițiile meteorologice la data la care urma a fi realizat transportul aerian constituia sau nu un impediment real și de nedepășit pentru apelant de a realiza transportul, inclusiv în contextul în care alți operatori au efectuat în aceeași perioadă transporturi cu destinația mun. Chișinău.

În consecință, instanța de apel a remarcat drept justă hotărârea primei instanțe privind dispunerea în temeiul art. 1398 alin. (1), 1399 și 1422 alin. (1) și (2) ale Codului civil, compensarea de către compania aeriană a prejudiciului moral cauzat Valentinei Rotaru prin neexecutarea obligației contractuale și legale de transport a acesteia din urmă, la data și ora stabilită în biletul de transport eliberat pe numele acesteia.

La 18 iunie 2018 ÎS Compania Aeriană „Air Moldova”, a declarat recurs împotriva deciziei din 20 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel la adoptarea soluției a aplicat legea care nu trebuia să fie aplicată și a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

ÎS Compania Aeriană „Air Moldova” a menționat că amânarea cursei aeriene a fost una necesară din cauza condițiilor meteorologice nefavorabile în Chișinău (ceață densă și vizibilitate redusă), fapt ce duce la imposibilitatea aterizării pe Aeroportul Internațional Chișinău, creând un mare risc pentru securitatea pasagerilor.

Societatea a relatat că instanțele de judecată nu au luat în considerare prevederile art. 14 alin. (1) al Legii cu privire la aviația civilă nr. 1237 din 9 iulie 1997, care prevede că, orice zbor al unei aeronave civile trebuie executat astfel încât să se asigure siguranța aeronavei, a pasagerului și a echipajului, precum și securitatea persoanelor și bunurilor aflate la sol.

A mai menționat că compania aeriană nu este răspunzătoare și nici nu poate fi recunoscută responsabilă pentru amânarea efectuării zborului din cauza condițiilor meteorologice nefavorabile în or. Chișinău, deoarece aceste împrejurări excepționale nu au putut fi evitate în pofida întreprinderii tuturor măsurilor posibile care s-au impus în mod rezonabil pentru a evita cauzarea de daune și asigurării securității zborului.

Relevant soluționării litigiului este și faptul că conform răspunsului eliberat de SRL „AVIA INVEST”, ultimul menționează despre imposibilitatea efectuării cursei 9U 860 București - Chișinău din 5 februarie 2017 de a ateriza pe Aeroportul Internațional Chișinău din cauza condițiilor meteorologice nefavorabile.

Cu referire la încasarea prejudiciului moral în mărime de 1 000 de lei, a considerat că soluția este pripită, or, intimata urma să probeze cauzarea prejudiciului moral.

ÎS Compania Aeriană „Air Moldova” a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu adoptarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii și compensarea cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 20 martie 2018, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă la dosar lipsesc.

Astfel, recursul declarat la 18 iunie 2018, este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de ÎS Compania Aeriană „Air Moldova” în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil,

comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de declarant de ÎS Compania Aeriană „Air Moldova”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de ÎS Compania Aeriană „Air Moldova”.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Întreprinderea de Stat Compania Aeriană „Air Moldova”, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,  
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Dumitru Mardari

Tamara Chișca-Doneva